

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: József 5—33. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

A néplélek finomítása az elemi iskolákban.

A háború olyasféle, mint a működő vulkán. Hamusóval, lávával borítja be a környezetet. A háború hatásaiban oly hatások is vannak, amelyek szennyes kéreggel vonják be az egyén lelkületét. Ez a kéreg érdessé, szőgletessé teszi az ember magaviseletét, magatartását, illemét és beszédét. Ez alól a gyermek sem mentes. A nevelés hiába jár a már kitépott utakon, nem tud e tekintetben célhoz jutni, nem bírja a háború okozta kérget lecsiszolni, lesimítani a lélekről. Itt más nevelési eszközökre is van tehát szükség.

Az eddigi fejtegetések igen sok ily értékes eszközt vetettek felszínre. Kár volna tehát az ismétlésekbe bocsátkozni. Egyet azonban nem láttam az eszközök között, és pedig azt, hogy nem hívjuk segítségül a természet nevelő értékét. Minden bajt pusztán és kizáróan a mesterséges tényezőkkel iparkodunk orvosolni. Régi tanulság, hogy a bajt nem lehet a maga megfertőzött környezetében sikerrel és gyökeresen gyógyítani.

Hanem, ha azt akarjuk, hogy a gyógyítás feltétlenül biztos legyen, ki kell ragadnunk az illetőt a megfertőzött környezetből és ellentétes környezetbe kell vinnünk. Ez természetesen rávonatkozik a háborúsülte lelki hibákra is. Ismerjük a régi görögök történetét és nevelését. Valahányszor háború dúlt az országban: a nevelés a keletkezett lelki hibákat a természet nevelő tényezőivel gyógyította. Ma nem is találunk államot, amelynek oly erkölcsileg edzett nemzedéke volna, mint a régi görögnek. A tanulóifjúságot idejekorán megtanították a természetet szeretni, a természeti szépben gyönyörködni és elmélyedni.

Lélektani tény, hogy az ember lelki megnyilatkozásai nem egyebek, mint a külső világ suggestiói. Amilyen a környezet, olyanná lesz a lélek is. A görög egyén természeti könyezetében nyilatkozott meg a természeti szép, amely lecsiszolta a lélekről azt, amit a mesterséges, szocialiskörnyezett rakott rá.

De nemcsak a régi görög nevelésre lehet hivatkoznunk, de a mindennapi tapasztalatra is.

Általában bezonyított tény, hogy azok az emberek, akik a természet ölen gyakran tartózkodnak, lelkileg nemesebbek, őszintebbek, egyszerűbbek, mint csak a társadalomban élők. Azonban ez a tétel csak azokra vonatkozik, akik örömet, gyönyört találnak a természetben. Erre pedig nevelni kell az

embereket, még pedig úgy a városi, mint a falusi embereket egyaránt. Mert ugyebár a régi betyárvilág kint ütött tanyát a természet ölen s mégis gonoszságokra vetemedett? A kóbor cigányok sokat járnak-kelnek a természet ösvényein; mindamellett rabolnak, lopnak és gyilkolnak. A falusi nép élte javát a természetben tölti. Oda rögzíti őt a mindennapi munka. S mégis azt tapasztaljuk, hogy az ő lelke is tele van a háborúsülte hibákkal, ferdeségekkel.

Mindezekből látnivaló, hogy a természet értékei csak akkor érvényesülnek az egyénben, hogyha a nevelés alkalmassá teszi őt erre. Maga-magától nem tudja a természeti szépségeket felfedezni és nem tud azokban gyönyört találni.

A nevelésnek tehát előbb el kell oszlatnia azokat a homogén gátlásokat, amelyek az embert vakká, sikketté, egyszóval érzéketlenné teszik a természet ölen. Erre törekszenek és ezt célozzák az iskolai kirándulások, amelyek a kultuszminiszter rendelete folytán a folyó tanévben is érvényt szereztek az iskolában.

A kirándulások alkalmával hívjuk fel a tanuló figyelmét a természeti szépre. Ha a tanuló elmélyed a természeti szép szemlélésébe, biztosra vehetjük, hogy lengésbe-mozgásba került az örömrét. Az öröm, mint tudjuk, gyorsabbá teszi a vérkeringést, jobban locsolja az agysejteket és egyúttal lemossa róluk az iszapot, szennyet, amelyet a háború hullámai raktak oda. A tanuló lelke tehát szinte megfürdik a természet kellemes, szép környezetében. Frissebb, tisztább és nemesebb lesz. Vonjuk be ebbe a munkakörbe a nép foglalkozását, a gazdasági munkát. Ezzel nemcsak jobba tesszük a népet, hanem munkáját is tökéletesebbé tesszük.

Ha a nép azt látja, tapasztalja, hogy az udvaron széthányt trágyadomb nemcsak csunya és egészségtelen, hanem értéktelenebb is, ha észleli, hogy a helyesen metszett, nyesett fa, szőlőtöke termékenyebb: felfogja, megérti a munka szépségét, nemességét. Lelkében finomabb árnyalatok foglalnak helyet. Lelkéről leperregnek a háborúokozta pikkelyek. Rengeteg anyagot találunk a nép munkájában, amit a lélek finomítására fordíthatunk. Nézetem szerint csak a nép munkája révén juthatunk a kitűzött célhoz. Oda kell lépünk, ahol a *hasznos a kellemessel, a széppel* találkozik. A szép beszéd és miégyebek kevésbé céltérő tényezők. Nemesítsük tehát a nép munkáját, még pedig a természeti szép latbavetésével.

Szabolovszky János.

Zita királyné.

(Mintatánítás.)

Folyó év május 9-én, Felsőcséreg királyné születésnapján, az angolkisasszonyok vezetése alatt álló budapesti kir. kath. tanítónőképző gyak. iskolájában tartotta: *Szedmáky J.* tanító.

I. 1. Hangulatkeltés. Kedves gyermekek! Erzsébet királyné halála után hosszú évekkel hiányzott a magyar trónról a királyné. Megszoktuk, hogy üresen lássuk az Ő helyét. A szívünk melven ott hordozzuk emléket, visszasírjuk, nélkülözzük őt, mint a gyermek édesanyját. De még mi történt. 1916. november 21. óta egy halottal több pihen a bécsi kapucinusok templomában. I. Ferenc József, apostoli királyunk nyugszik ott hitvese, a királyné mellett. Azóta új királya van a magyarnak, kit 1916. december 30-án koronázott meg. A koronázással IV. Károly megnyerte felségjogait. Ő most apostoli királyunk, szent és sérthetetlen. A magyar trónra IV. Károly nem jött egyedül, királynőt hozott magával. S ettől a pillanattól kezdve egy új fejezet kezdődik nemzetünk külső és belső életében. Újra ifjú, szép királyné ül a trónon!

2. Célkeltetés.

És ennek a királynénak ma a születésnapja van. Mint magyar lányoknak, kötelességünk ma őt hűséges szeretettel ünnepelni. Nem csak azért, mert gróf Apponyi Albert, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr erre felszólított; ha csak ezért tesszük, az csak engedelmesség. Mi a királynében a sok éven keresztül nélkülözött nemzetünk nagyasszonyát keressük és hisszük, meg is fogjuk találni! És ez a bizalom és a nyomában fakadt tisztelet, szeretet az oka annak, hogy mi ma megünnepeljük királynénk születésének évfordulóját.

(Kérdések. A földrajzi helyek kikeresetése.)
(Pianoreban. Bécsűjhely. Schwarzau.)

II. Ujanyag közlése. (1. rész.)

Ismerkedjünk meg felsőcséreg királynékkal közelebbről. Előbb a gyermekkoráról mondok nektek egy pár dolgot.

Pianoreban (Szicília fsz.) született 1892. május 9-én. Atyja Róbert pármái herceg volt. A családban 19 gyermek között a kis Zita vidám, derűs gyermekéveket töltött el. Szülei szigorú és vallásos nevelésben részesítették. A legszebb napokat Bécsűjhelyen, majd Schwarzauban töltötte el.

(Kérdések.)

(2. rész.) 1911. év tavaszán lépett házasságra IV. Károllyal. A hercegnő mint feleség két dologban tűnik ki különösen. Gondos, jó édesanya, ki minden szabad percét gyermekei körében tölti el és jó háziasszony. Akkoriban csak egyszerűbb, főúri életre készültek, a trón végtelen messzeségben látszott előttük, hiszen még élt a trónörökös, Ferenc Ferdinánd. Zita főhercegnő úgy élt, mint a tisztj asszonyok általában élni szoktak. Hiszen általános esodalkozást keltett például azzal, hogy a legkisebb, legkevésbé kényelemmel kecsesített állomáshelyekre is elkísérte urát, ahol reggel négykor is felkelt, hogy a szolgálat parancsát követő férjének sajátkezűleg készítse el a reggelijét. Evvel megmutatta, hogy nem csak jó háziasszony, de szerető, gondos feleség is. Ért a háztartás minden ágához. Tud főzni, varrni stb.

Kéves koronás asszonyról mondhatjuk el, amit Zita királynéről büszkén hirdetünk: «zig-vérig háziasszony». S mikor Zita királyné előttünk állt mint a gondos jó háziasszony, önkénytelenül is fölmerül bennünk az a kérdés, vajon ki lehetett a példaképe! Midőn ezen gondolkodtam, véletlenül egy kongregációs lap került a kezembe és ebben egy képet találtam, mely felsőcséreg királynékat ábrázolja, amint buzgón imádkozik szűz, szent Zita képe előtt. Egyszerre megértettem mindent. Ezt olvastam:

«Szűz szent Zita egyszerű szakácsné volt Luccában, Fatinelli nobilinnal. Pompásan főzött, de mindennap eljárt templomba. Egyszer sok vendéget várt ebédre gazdája. Feltette az ételleket s mikor misére harangoztak, elszaladt a közeli templomba. Buzgón imádkozott, de amikor a templomból kijött, remülten látta, hogy már del van s a tanulók sietnek haza az iskolából. Biztos, hogy a konyhán minden odaégett. Elhatározta, hogy beismeri hibáját s elbocsátást fogja kérni. Amint a házba lépett, a konyhából pompás illat áradt.

Milyen szerencse, gondolta Zita, hogy asszonyom észrevette távollétemet és megforgatta a peccenyét. Megkönnyebülten szaladt fel a lépcsőkön. De ki írhatná le meglepetését, amikor arról győződött meg, hogy asszonyának semmiről nincs tudomása, ha nem csoda történt. Zita végtelen meghatottságot érzett. Földre borult, összekulcsolta kezeit és megfogadta, hogy ezentúl egyedül az Istennek él.»

Ez a kedves szent volt királynénk példaképe, védőszentje és még ma is az.

(Szavalt.)

«Királynénk.»

Szűz szent Zita képe előtt buzgó
Imára kulcsolod a kezéd,
S imádkozol: oh ne felejtse el a
Dúló harcban vérző nemzeted.

S mint egykor Ő, királynénk légy te is
Szerető és gondos jó anyánk,
Enyhíts nyomort, töröld le a könnyet,
S vigasztalva járd be a hazánk.

S a merre jársz, lépteid nyomába
Fehér virag, hálakönny fakad,
S letöröld a szenvedésnek könnyét,
Jó szíved mindenütt vigaszt ad.

Szűz szent Zita képe előtt buzgó
Imára kulcsolod a kezéd,
S imádkozol: oh ne feledd akkor
A bekére váró nemzeted!

Vallásos szülői önkénytelenül is a legmegfelelőbb példaképet állították a leendő királyné elé! Szent pártfogójának erényeit: az egyszerűséget, jószágot, háziasságot, közvetlen, leereszkedő modort, kötelességtudást sajátította el. És épen ezen jó tulajdonságaival nyerte meg IV. Károly, felsőcséreg királyunk szívét és ezzel nyerte meg nemzetünk lángoló szeretetét és tiszteletét.

(Kérdések.)

(3. rész.) Mint hercegasszony, Zita a család körében gyakorolta a jó, gondos anya tisztét. Gyermekei gögicselését hallgatta. Résztvett apró játékaikban és el-

halmozta őket szeretetének minden jelével. Mikor királynő lett, komoly kötelességek hárultak reá. A családnak ez a kis köre nagyon kibővült: Ő mindnyájunknak édesanyja lett. És mennyire szüksége van a háború csapásai alatt roskadozó nemzetnek a királynő anyai gondoskodására! Mikor Erdélyből kiűztük a románokat, lent járt a trónörökös pár is! S mennyire megszerették őket! «Zita hercegnő sorra járta ott is a tábori kórházakat, megtekintette a négy pusztá fal közt fekvő sebésztáborokat, akik elhagyatottságukban szomorúan gondoltak szülőföldjükre, családjukra, jószágukra. — A trónörökösné ajkáról, mint a pergetett méz, csurgott a vigasztalás szava. Ha jóságos szemével rájuk tekintett, ha kis kezét rátette izzó homlokukra, mintha csak angyalszárnyak legezték volna a szenvedő hősöket.»

De a királyné nem csak látta a nyomort; segítette is azon. Nagy anyagi erővel segítette az Erdélyben létesült «Pro Transylvania» (Erdélyért) egyesületet. Ennek célja, hogy a román betörések következtében tönkrement erdélyieknek segédkezet nyújtson. Ez az egyesület Zita királynénknak tisztelti Védőnőjét.

Ha egy egyesület számára nevet vagy védőt (pártfogót) keresnek, olyat keresnek, kinek nevével együttal követendő példát is állítanak az egyesület vezetői és tagjai elé.

A szerénység, egyszerűség, háziasság és a szegények, szenvedők iránt résztvevő szív jellemzik felséges királynénkat. Állíthattak volna az egyesületek az Ő nevével méltóbb nevet az egyesület védőjéül? Ezért viseli az Ő nevét a «Zita otthon» (hadiárvák felnevelése), a «Zita kórház» stb.

(Kérdések.)

III. Befejezés. A május 9-nek méltó megünneplésére gróf Apponyi Albert, vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlására is felszólít!

Mit tehetnétek ti?

Imádkozzatok a királynőért s imádkozzatok a hadiárvákért.

(Összefoglaló kikérdezés.)

IV. Alkalmazás.

«A magyar nemzetnek volt sok és nagy vétkes bűntetését már átszenvedte ő; De erénye is volt és jutalmat érte. Még nem nyert — jutalma lesz a jövő.»

(Petőfi S.)

A mult vétkeiért e rettentő világháborúban megszenvedtünk. Jutalmunk a jövőben van. És a jövő jutalma a dicső béke lesz! S amint az 1867. kiegyezést is a királynő alapozta meg, úgy a mostani békének is királynő, Zita királynő lesz a színtetője! Az ő szeretetének kell felmelegítenie a háborúban megdermedt szíveket.

(Szavaltat.)

«A magyarok Istene.» (Petőfi S.)

Véget ér majd a háborúnak rettentő hétköznapi vesződsége és a királynében bizva, várjuk a szép, derűs békeünnepet! S amint Erzsébet királynét, nemzetünk jövevényét, úgy kísérjük Zita királynét is a magyar hagyományos királynői tiszteletével és szeretetével! Hisszük, tudjuk. Ő nem lesz érdemtelen rá!

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Olvasó és Tankönyv a róm. kath. osztatlan elemi népiskolák számára, írta és szerkesztette *Ember Károly*, kiadja a Szent-István-Társulat. Az osztatlan iskolák működésének fejlődését, értékét mozdította elő a Szent-István-Társulat kiadásában már az 1896—7. tanévben megjelent *Olvasó- és Tankönyv*. A vidéki kartársak a legnagyobb örömmel fogadták az Olvasó- és Tankönyvet, amely egyszerre megoldotta a kath. osztatlan népiskolák tankönyvkérdését. A kedély- és szívemesítő olvasmányok, valamint a népies irodalmi termékek szeretetére buzdító, az irodalmi termékek szükségszerű élvezetére vezető költői termékeket pedagógiai érzékkel csoportosítja külön az osztatlan népiskola III—IV. és külön az V—VI. osztályai számára. De a tantervben az egyes osztályok számára előírt tantárgyakat és azok anyagát is így csoportosítva dolgozza fel olvasmányokban. Az olvasmányok feldolgozása számol a gyermeklélek minden igényével. A képzettség, fejlettség, a fokozatosan fejlődő gondolkodás, az érző és cselekvő gyermek-élet szempontjai mind-mind az elméleti és gyakorlati pedagógiában teljesen otthonos szakferőú könnyedségével vannak megvalósítva ebben az Olvasó- és Tankönyvben. Meglátszik a könyv minden során, hogy szerző éveken át tanított a népiskolában is. Tehát ismeri gyakorlatból is a népiskolai nevelő-tanítás munkáját. Dacára annak, hogy a könyv közel egy negyedszázad óta egyik legáltalánosabban kedvelt és használt kézikönyve az osztatlan kath. iskoláknak, azért nem elavult, úgy a szerző, mint a kiadó Szent-István-Társulat fáradságot és költséget nem kímélve, időről-időre a felmerült újabb igényeknek, rendelkezéseknek megfelelően átdolgozva, megújítva bocsátja azt a kath. tanítóságnak, illetőleg a kath. iskoláknak rendelkezésére.

Igy nem régen a **részben oszított kath. iskolák használatára** két kötetre osztva **I. Rész bővítve külön könyvben, a III—IV. rész egyesített osztályok számára, a II. Rész bővítve külön könyvben, az egyesített V—VI. osztályok részére is megjelent.**

Az **egy-kötetes, az osztatlan róm. kath. népiskolák használatára** hasonlóképpen a változott igényeknek megfelelő átdolgozással, eredeti alakjában ma is kapható. A kiadó Szent-István-Társulat (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) kívánatra készséggel küld mutatványpéldányt. Az *«Olvasó- és Tankönyv»* **jölőlegessé** teszi a külön olvasó és egyéb kézikönyvek beszerzését, amivel **megkönnyíti** a népgyermekének könyvvel való ellátását.

HIREK.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnökségi ülést tartott f. hó 12-én. Elhatározta, hogy az új tanévet megelőzőleg országos bizottsági ülést rendez. Megannak állapította tárgyszorát. Ismételten megsürgeti egyes kath. tanítók családi pótlékanak, háborússegélynek, ruhasegélynek kiutaltatását. *Kimondta, hogy a Balatonlellel üdülőházban egy szobát a Balatonra leránduló kath. tanítók és tanárok részére tartja fenn.* Ott az illetők 3 for. napi arert lakást kaphatnak hét napon át. Jelentkezések *Bóna Lajos* igazgató úrhoz intézendők Balatonlellel.

A Kath. Tanítónők Orsz. Egyesülete f. évi június hó 26-án Budapesten, a Szent-Szív zárda dísztermében évi közgyűlést tartotta. A nagyszámmal egybe-

gyült tanítónők a közgyűlést megelőzőleg szentmisét hallgattak. A vallás- és közokt. minisztérium képviselőjében megjelent dr. Wolff Nándor min. tanácsos, és dr. Breyer István prelátus, min. oszt.-tanácsos.

A közgyűlést a Szmeccsányi György egri érsek akadályoztatása folytán özv. gr. Károlyi Gyuláné, az egyesület társelnöknője lelkes, buzdító beszéde nyitotta meg.

Dr. Wolff Nándor miniszteri tanácsos biztosította az egyesületet, hogy a tanítóság ügyeit a miniszter úr intencióihoz híven mindenkor szívvel és lélekkel fogja intézni.

Prágai Irma titkár jelenti, hogy az egyesületnek 1174 tagja van. Beszámol az egyesületnek lefolyt évi működéséről, tevékenységéről. Jelentését az egyesületi életben minél tevékenyebb és buzgóbb részvételre való lelkes buzdítással jelezte be. A pénzüri és számvizsgáló-bizottsági jelentés kapcsán a közgyűlés a tagdíjaknak 6 K-ról 10 K-ra való fel-emelését határozza. A közgyűlés a régi tisztikart és vezetőséget újlag egyhangúan megválasztotta.

Czechner Irma az egyesületi élet fontosságáról tartott előadást.

Dr. Ernszt Sándor az egyesület alelnöke *«Feladataink»* címmel értekezik. A tehetségek ébresztését, fejlesztését hangsúlyozta. Kitérőre buzdítja az egyesület tagjait körünk hamis jelszavaival szemben s az egyesületet colóphöz hasonlítja, amelyet semmi-fele szennyes áradat el nem moshat.

Öberle Károlyné a nevelés fejlődéséről tartott tanulságos előadást.

Dr. Ernszt Sándor alelnök előterjesztésére üdvözlőtáviratot menesztett a közgyűlés Szmeccsányi György egri érsekhez, mint az egyesület elnökéhez, Csérnök János hercegprímáshoz és gróf Zichy János kultusz-miniszterhez, özv. gróf Károlyi Gyuláné a róm. kath. tanítónők Otthona tervének megvalósítására tett intézkedésekről számolt be.

Az egyesület f. hó elején folytatólagos gyűlést tartott Veszprémben, az Angolkisasszonyok intézetének dísztermében. E gyűlésen a vidékről is többen részt vettek. A gyűlést Rott Nándor veszprémi püspök nyitotta meg, ki főpásztori bölcs szavakat intézett a nemzeti nevelés munkásaihoz. Rámutatott annak az odaadó munkának fontosságára, melyet a hitvallásos tanítónő az iskolában, az iskolán kívül egyaránt a köznevelés emelkedése érdekében, főleg a mai viszonyok között kifejt. A jelenlevők mely ártéssel és átértéssel fogadták a főpásztori oktatást. *Mater Zemlényi* angolkisasszony, a tanítónőképző-intézet pedagógiai tanára, hosszú éveken át gyűjtött tapasztalataiból közölt mindvégig vonzó, tanulságos útmutatásokat a nevelő-tanító munkához a kath. magyar tanítónőknek.

Új nevelőintézet Kisvárdán. A Szent Orsolyarendi szerzetesnők Kisvárdán (Szabolcsm.) internátussal összekapcsolt róm. kath. jellegű nevelőintézetet létesítenek, amely már 1918. évi szeptember havában megnyílik. Az intézet nyilvánossági joggal felruházott a) *hatosztályú elemi leányiskolára*, b) *négyosztályú tanítónőképzőre* és c) *továbbképző női magántanfolyamra terjed ki. A tanítónőképzőt fokozatosan állítják fel: a továbbképző magántanfolyam polg. iskolát végzett növendékeket nyelvekben, zongorában, rajzban, festészetben, kézimunka- és háztartási ismeretekben öhajjt tovább tanítani.* Az internátusba valláskülönbőség nélkül fogadnak be növendékeket, akik esetleg más, kisvárdai iskolát látogathatnak. Előjegyzéseket felvételre az intézet előjárósága már most elfogad.

TÁJÉKOZTATÓ.

Körrendelet a hadrakelt sereghez beosztott arcvonalbeli szolgálatra alkalmatlan tanérok fölmentése tárgyában.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő körrendeletet küldte meg az egyházi főhatóságoknak:

A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi június hó 9-én 217.686/3. szám alatt kelt átiratával tudomásomra hozta, hogy a cs. és kir. hadseregőparancsnökság hozzájárult ahhoz, hogy a hadrakelt sereghez beosztott népfelkeltési hadiszolgálatra fegyver nélkül alkalmas segéd-állományú (hadapródjelöltkeket is beleértve), valamint honvédesapatszolgálatra nem alkalmas, helyi (irodai, hadtáp, kiképzési stb.) szolgálatra alkalmas zászlós, tanszemélyzet a tényleges szolgálat alól fölmentessék.

A fölmentés méltányosságának elbírálása és annak gyors keresztülvitele céljából fölkerem a Címet, hogy úgy a m. kir. honvédségnél, mint a cs. és kir. közös hadseregben szolgálatot teljesítő, a hadrakelt sereghez beosztott és fenti osztályozással bíró egyéneknek az itt közölt minta szerint* s minden egyénről külön-külön szerkesztett nevjegyzéket mielőbb hozzám juttatni sziveskedjék.

Budapest, 1918. évi június hó 20-án.

Zichy.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEL.

G. L. Az előd és utód között az osztozkodás eseteit a *Rendtartási Szabályzat* részletesen megállapítja. Mindazon berendezéseket, amiket az előd eszközölt, méltányos ár mellett az utód átveheti, ilyen a villanyoscsengő-berendezés is. A természetben levő fákat a kertből az előd el nem viheti. A beültetett oltványokat sem. Az utód a gyümölcstermésből annyi 1/2 részt ad át az elődnek, ahány hónapig az évből az elhagyott állást betöltötte. Ugyanígy részesedik az egyéb termésből is. — **I. F.** Közvetítettük. — **F. B.** A két rendelet figyelembe veendő a jövő tanévre készítendő részletes lecke-terv anyagának elrendezésénél. Az illetékes egyházi főhatóság a körlevélben közli rendelkezéseit. Ez kötelező. — **B. J.** Azt kérdezi, hogy a róm. kath. tanítók megkapják-e *visszamenőleg* az 1917. évre szóló családi pótlékot, vagy nem. A törvény rendelkezése 1917. év július 1-től igéri azt. Válaszunk: igen, meg kell, hogy kapja, mert a törvényes rendelkezés úgy írja elő. Tanácsunk: írjon egy kérvényt a miniszter úrhoz. Szerelje föl azt az összes megkívánt adatokkal és küldje be az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnökségéhez. Budapest, Szentkirályi-utca 28. A Tanács elnöksége személyesen fogja benyújtani illetékes helyen. — **B. K.** A háborús segélyt is kérelmezni kellett volna. Utólag azonnal kérelmezzék. 2. Nem. Előbb a családi pótlékot kérelmezzék. — **Sz. J.** Beérkezett. Közvetítettük. Üdvözlét. — **Gazdasági oktatás.** 1. A Szent-István-Társulat az újabb nyomtatott tankönyveit már úgy az egészség-tani, mint a gazdasági oktatást illetőleg kiadott újabb rendeleteknek megfelelően átdolgozva adja ki az 1918—19. tanévre. — 2. Intézkedni fogunk. Régi kívánságra történt így. Mi akkor sem helyeseltük. — **K. A.** Mi úgy tudjuk, hogy a rendszerített állásban működő róm. kath. tanítók és tanárok az I. csoportba tartoznak, tehát a ruhasegély törzsszáma 1000 korona és a családi állapottól függő többlet 400 korona. A rendelet *félreérthetetlenül* a családi pótlékra vonatkozó csoportokról beszél. — **Sz. L.** Az Országos Kath. Tanügyi Tanács mindenkor készséggel járt el a nyugdíjas kártársak érdekében is. Ezt az ügyet is kezébe veszi. — **B. Zalabér.** Intézkedünk.

* A rovatos minta a *«Néptanítók Lapja»* folyó évi 26—27. számában található, annak megfelelően elkészítendő. Szerk.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknek minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

Patvarczi róm. kath. elemi iskolai tanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalma: szabad lakás szükséges mellékhelyiségekkel és 100 kor. a hitközségtől, a többi államszegélyből. Kérvények *augusztus 10-ig Jeszenszky Kálmán* apát plébános, iskolaszéki elnök címére küldendők Balassagyarmatra. 297—1

Az **ipolynyéki** róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet az újjonnan szervezett 4-ik tanerői (nótanítói) állásra f. évi *július hó 21-iki* határidővel. Illetményei: Törvényes fizetés (helyi járulék 100 kor., a többi államszegély) és 240 kor. esetleg természetbeni lakás. Kötelmei a díjlevélben. Pályázati kérvények az ipolynyéki plébániahivatal címére küldendők. (Hontm.) *Iskolaszéki elnök.* 311—1

A **nagyszombati** róm. kath. városi elemi fiúiskolánál megüresedett rendes tanítói állásra ezennel pályázatot hirdetünk. Megválasztandó tanító köteles a mindennapi és az ismételőiskolának a nagyszombati róm. kath. autonóm hitközség iskolaszéke által kijelölt osztályt vezetni. Évi járandóságai: 1200 kor. fizetés, természetbeni lakás vagy ennek ellenében 380 kor. lakpénz, a 20 kor. évi kertilletményt is beszámítva, 120 kor. papénz, 40 kor. írószertalány. A fiatal lány saját szükségletére vonatkozik. Pályázótól a magyar és tót nyelv ismerete kívántatik. A keresztlevéllal, oklevéllel és működési bizonyítványokkal kellően felszerelt folyamodványok *július 31-ig* a nagyszombati róm. kath. autonóm hitközség iskolaszéke címére küldendők. A járandóságok élvezete szept. 1-én lép életbe, amikor az állás is elfoglalandó. *Zelliger Alajos* apát-plébános, iskolaszéki elnök. *Hudyma Emil* iskolaszéki jegyző. 326—1

Az **óturai** áll. segélyezett róm. kath. iskolaszék háború tartamára felső osztályok vezetésére helyettes tanerőt keres. Jövedelem: Egy butorozott szoba fűtéssel s havi 100 kor. Pályázhatnak okleveles férfi- és nótanítók, sőt nyugdíjasok is. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kellően okmányolt kérvények *Gasparicz Ignác Béla* róm. kath. plébános, iskolaszéki elnök címére *Ótúrára* küldendők *július 31-ig.* 327—1

Komjáti róm. kath. iskolánál férfitanítói állásra pályázatot hirdettek. Jövedelme a díjlevélben van megállapítva. Választás *augusztus 4-én.* Orgonálni tudók előnyben. Kérvények *Horváth József* plébános címére küldendők. 317—1

Egri érseki megye.

A vallásalap által fenntartott **pusztaecseghi** Borzi majorban levő róm. kath. jellegű népiskolánál megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazása az iskola-fenntartó alapítványi uradalom részéről a magy. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 136.146/1917. sz. a. kelt intézkedése szerint havi előleges részletekben járó 1200 kor. évi készpénz fizetés, természetbeni lakás az iskolaépületben és a hozzátartozó melléképületek használatára, kert és az utólag megállapítandó dologi kiadások összege. Ezen összeg az utolsó alkalommal iskolafűtés és egyéb dologi kiadások fedezésére 340 kor. volt. A nagyberlő a fűtéshez szükségesekben és egyebekben segítségre készleges lesz. Kötelessége a tanítónak az osztatlan iskolában úgy a mindennapi, mint az esetleg ismételő tanítványokat törvényszabta módon tanítani és nevelni. Pályázhatnak fi- és nótanítók. A folyamodványok a m. kir. vallás és közoktatásügyi minisztériumhoz címzendők és a plébánoshoz küldendők Dévaványára, Szolnokmegyébe. 277—1

A **dévaványai** róm. kath. iskolaszék két hadbavonult tanítójának helyettesítésére pályázatot hirdet két helyettes állásra. Mindegyiknek javadalmazása: a hitközségtől

évi 800 kor. Lakás legszükségesebb butorokkal, ágy-nemű nélkül. Az államszegély kiutalását számukra az iskolaszék kérelmezni igéri. Utiköltségüket iskolaszék megtéríti. Ha tanítóképezdészek lennének, iskolaszék vizsgadíjukat is megfizeti. Pályázhat férfi vagy nő. Kérvények róm. kath. iskolaszéki elnökhöz küldendők Dévaványára (Szolnokm.) *július 25-ig.* 264—1

Onállóan végezni tudó helyettes keresek filiális kántori teendőik elvégzésére, egy és fél, esetleg két hónapra. Tanítani nem kell. Fizetés 240 kor. és butorozott szoba. Az állás azonnal elfoglalandó. *Léha Mihály* róm. kath. kántortanító Nyírbogdány (Szabolcsm.) 259—1

Szurdokpüspöki róm. kath. iskolához a hadbavonult tanító helyettesítésére a bevonulás tartamára helyettes kerestetik. Fizetés a szolgalmi időre havi 100 kor.; butorozatlan szoba. Zenében jártasok mellékes jövedelmet nyerhetnek. Választás *július 28-án* lesz, mely időig a kérvények az *iskolaszékhez* beküldendők. 265—1

Jászapáti (Jász-Nagy-Kün-szolnokm.) róm. kath. iskolaszéke hadiszolgálatban elhalt tanítója állására pályázatot hirdet. Javadalom a községtől: 200 kor. alapfizetés; 320 kor. lak kertilletmény és a törvényszerű államszegély. Kötelesség az iskolaszék által kijelölt osztály vezetése, heti 2 órában a IV—VI osztályos fiú- és leánytanulók ének- tanítása és a diákmisék orgonálása. Csak férfiak pályázhatnak. Személyes megjelenés kívánatos. Kellő zeneti képesség a helyben levő polg. leányiskolánál és kath. főgimnáziumnál haszonnal volna értékesíthető. Pályázati határidő *aug. 10.* Az állás szept. 10-én elfoglalandó. Az *iskolaszék.* 319—2

Besztercebányai egyházmegye.

A **padkóci** (up. Zólyomlipcse) megüresedett kántortanítói állásra pályázók bélyegezett és okmányokkal felszerelt folyamodványukat címezzék a besztecebányai m. kir. erdőgazgatóságra és *július 15-ig* küldjék a padkóci róm. kath. plébániahivatalhoz. Javadalmazás: erdőkincstártól 43-98 kor. törzsfizetés, egyházközségtől 690 kor. járulék, államszegély, lakás gazdasági épületekkel, erdőtulajdon, tűzifailletmény házhoz, szántó stb. Katonák felmenthetők, tót nyelv szükséges. 228—1

Betöltendő a **jánosgyarmati** róm. kath. elemi népiskolánál két tanítói állás. Mindkettőnek fizetése természetbeni lakás, kertilletmény és törvényes fizetés, államszegély. Pályázhatnak németül is beszélő férfi- és nótanítók. Kérvények *aug. 1-ig* az iskolaszék címére beküldendők. Állás szept. 1-ig elfoglalandó. 258—1

A **bajmócapáti** (Nyitra) róm. kath. osztatlan iskolánál tanítói állás, államszegélyes. Határidő *július 25.* Épület, lakás elhanyagolt. Férfi tanerő és tótul értők előnyben részesülnek. Felszerelt kérvények *Rudnay Alajos* prépost plébánoshoz címzendők, Bajmóca. 299—1

Kisócsai (Zólyomm.) róm. kath. tanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalma a törvényes illetmény. Pályázhatnak tót nyelvet értő okleveles tanítók vagy tanítónők. Pályázati határidő *július 22.* Felszerelt kérvények az iskolaszéki elnökhöz Nagyócsára (Zólyomm.) küldendők. *Iskolaszék.* 308—1

Győri püspöki megye.

A **felsőgallai** (Komáromm.) róm. kath. iskolaszék az V. tanítói (női) állásra pályázatot hirdet. Javadalom a hitközségtől évi 100 kor., törvényes lakber vagy lakás. A gazd. ismételő iskola tanításáért, fiúiskola kezeléséért külön díjazás, magánoktatásból biztos mellékkereset. A kántori teendőikben jártas pályázók előnyben részesülnek. Kérvények *augusztus 4-ig* az iskolaszéki elnökséghez küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 315—1

Kalocsai érseki megye.

Szond (Bács-Bodrogm.) róm. kath. iskolaszéke pályázatot hirdet kántortanítói állásra *aug. 15-ig*. Választás *aug. 25-én*. Személyes megjelenés, saját költségén, előnyös. Az állás nov. 1-én foglalandó el. Kántortanítói jövedelem: 801-50 kor. készpénz, 25 kat. hold föld (szántó) élvezete adótehertől, szabad lakás kerttel. (Ezen jövedelem fele kántori fele tanítói; mint tanító államsegéllyel lép elő.) Tiszti kántori jövedelem: köz-1 6000 lélek után stóla, búcsúztatással. Kötelessége rendszabályok és helyi szokások szerint. Sokac és német nyelv ismerete szükséges. Csak hadimentes választható meg. Posta, vasúti helyben. *Iskolaszéki elnök.* 300—1

Kassai egyházmegye.

Alsólászlófalvai róm. kath. rendes tanítói állásra *augusztus 4-ig* pályázatot hirdetünk. Fizetés törvényes; lakása rendes. Tanítónak is pályázhatnak. Tót nyelv ismerete szükséges. Kérvények Szerelmes (Údva, Zemplenm.) róm. kath. plébániahivatalhoz benyújtandók. 313—1

A perényi (Abaújtonam.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: lakás két szoba, konyha, kamra, istálló, fatartó; a tanítónővel közös szobakonyha, s kert. A mindennapi és ismétlősök tanításáért a hitközségtől 260 kor. 2. Faváltság címen a hitközségtől 44 kor. 3. 14 kat. hold 1084 □ öl területű szántó és rét a hozzátartozó legelőjellel, kataszteri jövedelme 109-30 kor., átlagos hasznóbér jövedelme 320 kor. 4. Párber címen a perényi és himi róm. kath. hívekétől, öt évi átlaga 20 hl. rozs, 10 évi egység ára 260 kor. 5. Stóla-jövedelem 52 kor. 6. Misaalapítvány s másból 17 kor. Evi otyasütésért 20 kor., s a megfelelő államsegély. Kötelessége III. IV. V. VI. osztály tanítása és az összes ismétlősök oktatása: s teljes kántori teendők végzése. Perényben Hiteiszöveget és Fogyasztási szövetséget van, ahonnan mellékjövödelemre számítanak. Pályázhatnak okleveles róm. kath. kántortanítók. Választás *július hó 29-én* délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés ajánlatos, de utazási költség megértve nem lesz. Pályázati kérvények teljesen felszerelve a perényi róm. kath. plébánia címére küldendők. 322—1

Nyitrai püspöki megye.

Felsőretfalui (Lúky, u. p. Nagydivény, Trencsénm., Zsolna mellett) róm. kath. államilag segélyezett népiskolához okleveles tanító vagy tanítónő *július 30-ig* keresztek. Teljes fizetése pótlékokkal államsegély. Tantermet hitközség intet. Tót nyelv ismerete szükséges. Szép lakással kerttel. Felszerelt folyamodványok alulírott címre kitöltött határnapig küldendők. *Iskolaszéki elnök* Nagydivény Trencsénm. 201—1

Nagyrona-podivori róm. kath. iskolánál tanítónői állásra *augusztus 7-ig* pályázat hirdetettik. Javadalmazása: hitközségtől 800 kor. iskolafüti és cseléd átalány 150 kor. Iskolafüti átalány szükséghez lépest emeltetik. Többi korszerűtlen államsegély. Törszomszédságban két állami iskola van. Kies fekvésű hely. Természetben lakás, mely áll 2 szoba, konyha, pince, fűszekamra, sertés óból. Épület melletti kert. Tót nyelv bírása feltétlenül szükséges. Állás szept. 1-én elfoglalandó, mely időponttól jár a fizetés is. Pályázhatnak nő tanítónők is. Kérvények *Kosztetz Ernő* iskolaszéki elnök címére, Nagyrona (Trencsénmegye) intézendők. 302—2

Borodnói (Trencsénm. Zsolna közelében, vasúti állomás helyben) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: szép lakás, 600 kor. községtől, 150 kor. temetések után, 80 kor. stóla, 20 kor. szántóföld után. Többi államsegély. Iskola fűtésére 119 kor. Saját használatra 5 öl puhafa házhoz szállítva. Tót nyelv ismerete szükséges. Választás *augusztus 8-án*. Iskolaszéki Borodnón, u. p. Budatin. 301—2

Nagyronai központi róm. kath. iskolánál második tanítói állásra *augusztus 1-ig* pályázat hirdetettik. Fizetése: hitközségtől 800 korona, lakbér és kertilletmény 260 kor.; többi korszerűtlen államsegély. Tót nyelv bírása feltétlenül szükséges. Állás szept. 1-én elfoglalandó mely

időponttól jár a fizetés. Kérvények *Kosztetz Ernő* iskolaszéki elnök címére Nagyrona (Trencsénm.) küldendők. 303—2

A szulyóváralfai (Trencsénm. u. p. Peredmér) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma a hitközségtől 494 kor., többi államsegély. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázhatnak tanítónők is. Határidő *július 31. Iskolaszék.* 312—1

Fehérhalom (Trencsénm.) róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. A javadalmazás főbb pontjai: hitközségtől és kegyes alapítványokból 410 kor. készpénz. Természetben 12 méter bükkfa és 40 mérő rozs és árpa mindössze 230 koronában számítva. Jó lakás udvarral, kerttel, melléképületekkel és 4 hold 200 □ öl erdővel és legelővel. A többi államsegély. A kántori mellékjövödelem is jelentékeny. Jelentkezési határidő *aug. 4.* A tót nyelv tudása szükséges. *Iskolaszéki elnök.* 325—1

Pannonhalmi főapátság.

Ravazdi (Györm.) róm. kath. iskolaszék *július 24-ig* pályázatot hirdet egy helyettes tanítói (tanítónői) állásra, mely szept. 1-én elfoglalandó. Tanítja a kisebb vegyes osztályúkat s az ismétlős leányokat. Fizetése havi 100 kor., bútorozott szoba. *Barna Athánáz* plébános. 309—1

Pécsi egyházmegye.

A hetvehelyi, káni és szentkatalini róm. kath. elemi népiskolák külön-külön pályázatot hirdetnek helyettes kántortanítói állásra. Fizetés: a helyettes tanítónak törvényesen járó államsegély és hadisegély. Lakást a községek biztosítanak. Pályázhatnak nők is. Kántori okvetlenül nem szükséges. Hetvehely a kántori teendőkért külön honoráriumot biztosít. A kérvények *aug. 15-ig* Hetvehely (Baranya) a plébánia hivatalra kéretnek. 306—3

Lemondás folytan megüresedett **geresdi** (Baranyam.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Jövedelme: 1. A hitközségtől 1200 kor. 1/4 évi előleges részletekben. 2. A pécsi püspöki uradalomtól 16 m² kemény hasabtüzi. 3. 203 □ öl, 964 □ öl és 510 □ öl szántóföld és 1072 □ öl rét haszonélvezete. 4. Természetbeni fuvarok, kettő Mohácsra, szükséges malom és orvosi fuvarok, ugyszintén hivatalos fuvarok a politikai községtől. 5. Természetbeni lakás, két szoba, előszoba, két konyha, pince, istálló, ólak stb. szükséges melléképületekkel. 6. 205 □ öl kert haszonélvezete. 7. Stóla-jövedelem mintegy 100—150 kor. 8. Megfelelő államsegély. Kötelességei: díjlevel szerint, tanítási nyelv magyar, de a kántoriak végzése miatt a német nyelv tudása is szükséges. Pályázhatnak okleveles férfi- és nőtanítók. Pályázati határidő f. é. *július hó 28.* Választás 29-én d. e. 9 órakor Geresden előzetes énekpróbával a templomban. Kérvények alulírott Püspöki (Baranyam.) posta helyben, intézendők. Vasúti állomás Ráczmecske a pécsbátaszéki vonalon. *Liebbald Lajos* plébános, iskolaszéki elnök. 293—1

Obányai (Baranya, posta, plébánia Püspöknádasd) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: I. Lakás: két szoba, két konyha, kamra, pince, gazdasági épület. II. Hitközségtől: tandíj 120 kor. párber termény munkaváltság 320 kor. három kat. hold. 1066 □ öl szántó. 1091 □ öl rét átlagos hasznóbér-értéke 98 kor.; legelőhaszonélvezete 24 kor. 24. méter kemény hasabfa 168 kor. III. Uradalomtól 21 kor. IV. Stóla 20 kor. Összesen: 483 kor. V. 288 □ öl kert 20 kor. Törvényes fizetés kiegészítés államsegélyből. Tannyelv magyar, kántoriakban német. Pályázhat okleveles férfi- és nőtanító, ki a kántoriakat is végezni képes. Személyes megjelenés nem szükséges. Kötelességei díjlevel szerint. A folyamodványok *július 20-ig* az *esperesi hivatalhoz* Hosszúhetényre küldendők. Kötőzködés a legközelebbi vasúti állomástól. 291—1

A paksi róm. kath. fiúiskolánál az előléptetés folyán megüresedett VI. sorszámú tanítói és segédkántori állásra pályázat hírtettik. Az állással járó jövedelem, részben a hitközség pénztárából, részben államsegélyből, az 1913. évi XVI. t. c. 4. § a alapján megállapított tanítói kész-

pénzfizetés. Továbbá villanyvilágításra felszerelt természetbeni lakás: 2 szoba, 1 konyha, kamra, pince, padlás, fűskamra. Akonkívül 20 kor. kertilletés, gyűlésekre — ha azon részt vesz — 10 kor. fuvar és napidíj, végül irodaátalány 6 kor. A megválasztott tanító (nő) köteles lesz az iskolaszék mindenkor beosztása szerint való osztályban, vagy csoportosított osztályaiban a püspöki kar által megállapított tanításterv pontos betartása mellett személyesen tanítani. Tartozik továbbá vasár- és ünnepnap a harmadik szentmisén, az iskolaév folyamán pedig naponta a fényolcórái szentmisén külön díjazás nélkül orgonálni, énekelni és az V. sorszámú tanítóval együtt vagy felváltva a hitközségi kántori teendőkből segédkezni, illetve a kántor betegség, akadályoztatás vagy törvényes távollét alatt helyettesíteni. Azon szentmisék esetleges stólaris illeték, mely szentmiséket a nagy szünidő vagy iskolaév alatt a kántor felszólására vagy a kántornak akár betegsége, akár törvényes távolléte vagy akadályoztatása esetében orgonálni és énekelni, mint helyettes köteles, a segédkántort illetik. A egész év folyamán teljesített temetések stólaris jövedelme és az esetleges búcsuzatók díja öt illeti, valahányszor ő végzi, mint helyettes. A vasár- és ünnepnap i harmadik, valamint az iskolaév folyamán a fényolcórái szentmisék stólaris illetékéhez jogot nem formálhat. A segédkántor, a kántor által kijelölt temetést tartozik elvégezni. Egyéb kötelességét a díjlevél és a rendszabályok írják elő. A pályázók kellően felszerelt kérvényeiket legkésőbb 1918. évi *augusztus hó 4-ig* a paksi róm. kath. iskolaszék elnökének címére küldjék be. Pályázhatnak olyan férfi- és nőtanítók, kik a segédkántori teendőket önállóan végezni tudják. Az állás 1918. évi szept. hó 1-én elfoglalandó. *Virág Ferenc* esp.-plébános iskolaszéki elnök. 318—1

Kajdacsí róm. kath. osztálytanítói vagy tanítónői állásra pályázat meghosszabbítatik *július 25-ig*. Fizetés államsegéllyel törvényszerű: 1 szoba és 220 kor. lakbér s kertilletmény. Férfi megfelelés esetén rendszeren kívül uradalomtól külön háborús segélyt kaphat. Plébániahivatal Kajdacs, (Tolnám.) Posta, távirda, vasút helyben. 321—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **zabari** (Gömmör.) vasút Ajnácseső; anyaegyház róm. kath. kántortanítói állásra *július 17-ig*, amikor a választás is mezejtetik, pályázatot hirdet. Jövedelme: jó lakás, 2 szoba, konyha, kamra, istálló. 10 hold ingatlan, eddig 165 koronáért volt bérbe. A bérlet szept. 1-én lejár. Az úrbéresekkel közös legelő és erdőrés, tehén-, sertés- és lúdtartás fél úrbéri birtok után. 18 m. fa beszállítva. 7 mm. rozs (páronként 15 liter, circa 90 pár.) Párbérpénz, stóla 20 kor., alapítványi sz. misék után 7.80. Az egész jövedelem 285.63 kor. értékelve a többi államsegély. *Orgonálni tudó nők is pályázhatnak.* Személyes megjelenés előnyös, de tekintve a mai nehéz közlekedést, nem föltétlenül szükséges. Nem annyira a jó kántorság, mint inkább a tanítás a fő. Kötelessége a díjlevélben. Kérvények a *plébániahivatalnak* küldendők. 275—1

A «Népnevelő» 11—12 ik számában hirdett **szomolnokai** tanítói állásra tanítónők is pályázhatnak. Határidő *július hó 21.* 307—1

A **rozsnyói** róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy a **rozsnyói** fiúiskolánál halálozás folytán megüresedett tanítói állásra. Javadalma: 1204.23 kor. készpénz és korának megfelelő államsegély, kertilletmény, kétszobás lakás és melléképületek az iskolaépületben. Kötelessége: egy osztály önálló vezetése, a többi osztályokban pedig az ének- és tornatanítás; ezenfelül a székese gyházi karnagy-kántornak szükség esetén való helyettesítése, miért a püspökségtől 20 m. tüzfűtát élvez. A székese gyházi karban való közreműködés is kívánatos külön tiszteletdíj ellenében. Ezért a zenében, éneken való jártasság megkívántatik. Személyes jelentkező előnyben részesül, de utiköltség nem térítetik. Csak okleveles férfitanerők pályázhatnak. Kellően felszerelt kérvények *aug. 1-ig* nyújtandók be. Választás *aug. 4.* Állás csak szept. 1-én foglalandó el. *Dittel István* apátkanonok-plébános, iskolaszéki elnök. 320—1

Székese-fehérvári egyházmegye.

A **pázmándi** (Fejérm.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: iskola pénztárából 720 kor. megfelelő államsegély, egy szobából álló lakás és 180 kor. lakbérpótlék. Kötelessége egy tanterembemben tanítani, szükség esetén a kántorságban helyettesíteni. Okmányok *július 18-ig az iskolaszéki elnökséghez* küldendők. Megbízásból *Balogh Sándor* igazgató tanító. 273—1

A **bakonykúti-i** róm. kath. iskolaszék a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: kétszobás lakás melléképületekkel, mely háború után az iskolával együtt átlesz alakítva és kerttel, 38 p. mérő gabona, 10 m. fa természetben, 6 m. fa pénzben a községben dívó árszerint, a községtől 100 kor., államsegély, 362 kor. földbérlet. Az illetésszótlet nyelve német. Választás *aug. 8-án*, személyes megjelenés előnyben. Kérvények *Lisznyai Ferenc* iskolaszéki elnök címére küldendők. Bakonykúti posta Isztimér, Fejérm. 249—1

Szepesi püspöki megye.

Az **erdősi** (posta Nagyhársas, Szepesm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Törvényes fizetés, államsegéllyel. Tanítónők is pályázhatnak. Tanítónő a kántori teendők alól felmentést nyerhet. Tót nyelv szükséges. Egészséges lenyves vidék. Mindennapi iskolások száma 40. Választás *aug. 6-án. Iskolaszék.* 279—1

Jaszenica község (Árvam.) róm. kath. elemi népiskola II. tanítónői (tanítói) állására *július 29-iki* határnappal pályázatot hirdetünk. Fizetés törvényszerű. Lakás természetben és 20 kor. kertilletmény. Tót nyelv ismerete megkívántatik. Kérvények hiánytalanul felszerelve a *námestói pléb. hivatalhoz* küldendők. Iskolaszék. 257—1

Tyapessői (Árvam.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Törvényes fizetés, lakás. Tót nyelvet bíró pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket *iskolaszékhez* címezve. Lokcára küldjék. 292—1

A **liptó-kispalugyai** szept. 1-én elfoglalandó római kath. kántortanítói állásra *július 28-ára* pályázatot hirdetnek. Liptószentmiklós közelsége miatt családok tanítónak különösen alkalmas. *Omais Ignác plébános.* 293—1

A **zakameneklíni** (Árvam.) róm. kath. elemi három tanerővel bíró osztott népiskolánál a harmadik tanítói állás megüresedvén, arra pályázat hirdettetik. Törvényes törzsfizetés, amelyhez a község 100 koronával járul, a többi államsegély. Szabad lakás a harmadik tanítói állás iskolaházában. Tót nyelv tudása szükséges. Kellően felszerelt kérvények *1. évi augusztus 1-ig a zakameneklíni iskolaszék címére* küldendők. 296—1

Szombathelyi egyházmegye

A **vaskomjátí** (Vasm.) róm. kath. iskolánál a II. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Lakás: egy szoba és konyha. Lakbérpótlék: 168 kor., kertilletmény 20 kor., fizetés a hitközségtől 600 kor., a többi államsegély. Kötelessége a díjlevél szerint. Pályázati határidő *július 25.* Az állás szept. 1-én foglalandó el. Felszerelt folyamodványok az iskolaszékhez küldendők *Vaskomjátira.* 274—2

A **lendvajakabfai** róm. kath. iskolaszék tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 690 kor. és megfelelő államsegély, természetben lakás. Folyamodványok a szükséges okmányokkal *július 31-ig a szentgyörgyvölgyi (Zalam.) plébániahivatal* címére küldendők. 271—1

A **cesztregi** róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetése. Fizetés a községtől 100 kor., többi az államtól pontosan havi előleges részletekben. Száraz modern új lakás két szobával, konyhával és kamrával. Tartozik a mindennapi és ismétítő iskolásokat a másik két tanerővel megosztva tanítani és hadbavonult kántor helyett megfelelő díjazásért kántoriatat is végezni. Pályázati kérvények *iskolaszék elnökhöz* Cesztreg, Zalamegye küldendők. Pályázat határideje *július 31.* Állás azonnal elfoglalandó. 267—1

Alsóronóki (Vasm.) róm. kath. II-ik tanítói állásra pályázat hirdetik. Törvényes fizetés államségéllyel. 2 szoba, konyha, kamra, pincé, faház. Kötelmei a díjlemben. Némű német tudás. Nők is pályázhatnak. Vasúti állomás helyben. Ösmányokkal felszerelt kényvesek plébániahivatal címére (Vasszentmihály, posta Rátói) július 28-ig küldendők. 305—1

A tornaföldi (Zalam.) róm. kath. iskolaszék a megfűresedett másod tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1 szobás lakás, lakbérpótlék kertiletményvel 120 kor. A hitközségtől 10 kor. a többi államségéllyel. Kötelességi díjlelvél szerint. Választás augusztus 18-án. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kényvesek a szécsiszigeti plébánia hivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 310—2

A csényei róm. kath. háromtanerős iskolánál nyugdíjazás folytán megfűresedett második tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalom: törvényeszerű lakás 2 szoba, konyha, élestar és faház; a hitközségtől: 1. 600 kor. 2. kertiletmény. 20 kor.; 3. lapuz: 20 kor.; 4. a többi államségéllyel. Az állás szept. hó 1-én foglalandó el; személyes megjelenés előnyös, de nem díjaztatik; kényvesek aug. 5-ig a plébániahivatalhoz küldendők. U. p. Porpács, Vasm. 314—1

Lődös (Vasm.) róm. kath. 4 tanerős iskolájához rendes tanítói állásra pályázat hirdetik. Törvényes fizetés államségéllyel, 240 kor. lakbér és ta. Németül tudó férfitanítóknak előny. Pályázati határidő augusztus 15. *Kalteneker Károly* plébános, iskolaszéki elnök. 316—2

Veszprémi egyházmegye.

A zirci (Veszprém.) róm. kath. fiúiskola iskolaszéke kath. férfitanítók részére aug. 11-ig pályázatot hirdet osztálytanítói állásra. Gazdasági ismételő mest szervezeték, szakvégzetek előnyben. Törvényes fizetés, lakbér, gazdasági oktatásért államségéllyel tiszteletidő. Ipariskolában magánoktatásért mellékereset. 304—2

Pályázatmeghosszabbítás. A múlt év okt. 7-én, valamint a folyó év január havában közzetett miklósi-i róm. kath. kántortanítói állás I. évi július 19-én töltetik be. *Iskolaszék.* 323-1

A nagyradai (Zalam.) róm. kath. iskolaszék osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Törvényes fizetés államségéllyel. Lakás egy kis szoba, legszükségesebb bútorkkal ágynemű nélkül felszerelve, hozzá a község részéről 77 kor. lakbérpótlék. Háború után törvényeszerinti lakás fog épülni. Féli fűtésre 8 méter kemény hasáb tűzifa, mely kertiletményül szolgál. Kötelmei díjlelvél szerint. Szükség esetén kántori teendőkből kiegészíteni lesz kötelessége. Kényvesek felszerelve július 31-ig átírt *iskolaszék elnökhöz* Nagyradára, posta: Zalaszábar küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Gvürkis Anaklét plébános. 295—1

Regensburgban kitűnően képesített karnagy és orgonista kitűnő tanítói és kántori oklevéllel jelenleg mint segédzongalatos tanító felmentve, jobb állást keres, ahol zenei működésre teret talál. *Mayer Rezső* Dunabökeny, Bácska. 242—2

Pusztára róm. kath. tanítói keresek szeptember 1-től kezdve, aki I. II. IV. elemista leánykaim továbbá I. III. polgárista leányom és fiam magánúton előkészítené. Fizetés megegyezés szerint. Teljes ellátás, mosás és kényvelmes szoba elektromos világítással. *Szöcs Dániel* urad. gyárvezető Kövecses pusztá Nyitra. Ajánlatok aug. 1-ig Varga István kántortanító Felsőszeli Pozsonym. címre küldendők. 324—1

KAPOSSY (Szemennyei)

féle egyházi zeneművek leszállított áron kaphatók a szerző özvegyénél
KISPEST, BÁTHORY-UTCA 14. sz.

„Egyházi énekek“ (24 K) — — — 18.— K
„Im arcunkra borulunk“ (240) — — — 1-20 „

Már mindenki könyörög a békéért!

E könyörgések végzéséhez használjuk a **Cséplő István** Ielkész által szerkesztett, gyönyörű imákat tartalmazó

Béke imádságos könyvet.

A 128 oldalas kedvelt imakönyv, csinos **keménytáblás** kötésben **3 korona**.

Tömeges megrendelésnél folyószámlára is 20% kedvezményt nyújtunk.

Ugyanezen alkalomra ajánljuk a

„Prosby za Pokoj“

imakönyvet is. (Béke imakönyv tót nyelven.)

Ez ugyancsak keménytáblás kötésben **3 kor.**

Tömeges megrendelésnél folyószámlára is 20% engedménnyel szállítjuk.

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE

könyvkiadó r. t., mint a Szent-István-Társulat testvérvállalata.

HEGEDŰK.

Különböző csoportokban: **Straduari, Ruggeri, Maggini, Guarneri, Amati, Bergonci, Grancino, Pandolfi, Balestrieri, Gagliano, Gobbetti, Guadagnini, Storioni, Testori, Steiner, Thier** mesterek után kivitel szerint teljes felszereléssel és pedig: **Vonó. Álltartó. Hangtompító. Hangolósip. Gyanta. Hurokhuzatok 3 E, 2 A, 2 D, 1 G. Nyereg és tok. Hegedű formában I. csoport 20 kor., II. csoport 28., III. csoport 30., IV. csoport 36., V. csoport 40., VI. csoport 44., VII. csoport 50., VIII. csoport 56., IX. csoport 60., X. csoport 70., XI. csoport 80., XII. csoport 90.** Legfinomabb kivitelben 100 kor.-tól feljebb szállítja

STOWASSER cs. és királyi udv. szállító.

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Ajánlja továbbá az általánosan elismert elsőrendű leghíresebb **harmonium-gyártmányokat**

Arjegyék bármely hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.